

**Åtvidabergs
kommun**

God resurshushållning och Åtvidabergs kommuns övergripande mål

ÅKF: 2019:17

Dnr: ATVKS 2019-00339 042

Antagen: Kommunfullmäktige § 104, 2019-09-25

Reviderad:-

Dokumentansvarig förvaltning: Kommunledningsförvaltningen

Dokumentet gäller för: Samtliga förvaltningar

Dokumentet gäller till och med: 2022-12-31

1. Åtvidabergs kommuns vision och framgångsförhållanden

Allt arbete i kommunorganisationen utgår från kommunens övergripande vision. Visionen för Åtvidabergs kommun lyder:

”Åtvidabergs kommun genomsyras av framåtanda. Framåtanda är det förhållningssätt vi har för att skapa en trygg och robust kommun där det finns innovation och lokal handlingskraft, en plats för utveckling och livslångt lärande samt platser att leva på och uppleva. Detta når vi genom att ha mod att fatta nödvändiga beslut samt ha en helhetssyn där vi förstår hur besluten påverkar olika delar av vår organisation och vilken långsiktig påverkan det har på kommunens förmåga att ge en god samhällsservice och samtidigt stärka den kommunala ekonomin.

Vår vision till år 2030 är en kommun där våra fyra framgångsförhållanden tillsammans med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling ska genomsyra samhället och leda till en långsiktig social-, miljömässig- och ekonomisk hållbarhet.”

Till visionen finns fyra framgångsförhållanden med rubrikerna: Lev och upplev, Trygg och robust, Innovation och handlingskraft samt utveckling och livslångt lärande. Visionen och de fyra framgångsförhållandena är utgångspunkten för kommunens övergripande målarbete.

2. God resurshushållning

För att kunna ge kommande generationer samma möjligheter och samma eller bättre sociala service som dagens generation har tillgång till krävs en god hushållning av resurser. Detta gäller så väl ekonomiska resurser som naturresurser och sociala resurser i form av personal.

Figur 1. De tre dimensionerna som tillsammans leder till en hållbar utveckling.

För att en god resurshushållning ska leda till en hållbar utveckling behöver kommunen arbeta med alla tre dimensioner som ryms inom begreppet hållbar utveckling: den sociala, den miljömässiga och den ekonomiska.

Den miljömässiga dimensionen handlar om naturmiljön. Den miljö och de naturresurser som finns på planeten är de vi har att röra oss med. Vi kan inte utöka den miljömässiga dimensionen utan endast förvalta de naturresurser vi har på olika sätt. Förvaltar vi våra naturresurser på ett hållbart sätt kan vi säkerställa att de finns kvar för kommande generationer.

Den sociala dimensionen handlar om oss människor. Vi vill ha ett rättvist samhälle där våra grundläggande mänskliga behov, som till exempel tak över huvudet, trygghet och tillgång till mat och vatten, kan uppfyllas.

Den ekonomiska dimensionen berör de finansiella medel vi har att röra oss med. Inom kommunen handlar det om att varje tid och generation betalar sin egen kommunala service för att uppnå en god ekonomisk hushållning. En viktig skillnad från den miljömässiga och sociala dimensionen är att de ekonomiska strukturerna är skapade av människan och förutsättningarna kan därmed ändras av oss.

När vi arbetar för hållbar utveckling inom dessa tre områden parallellt når vi en långsiktigt hållbar utveckling i kommunen där vi samtidigt hushåller med våra tillgängliga resurser.

2.2 God ekonomisk hushållning

I kommunallagen föreskrivs att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt. Om man under ett år förbrukar mer pengar än man får in, innebär det att det blir kommande generationer som måste betala för denna överkonsumtion, vilket missgynnar en hållbar ekonomisk utveckling.

För att säkerställa god ekonomisk hushållning ska kommuner ha verksamhetsmässiga och finansiella mål med inriktning på god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning är en del av god hushållning av resurser.

2.3 Definition av god ekonomisk hushållning i Åtvidabergs kommun

Åtvidaberg ska upplevas som en bra kommun att leva, bo och verka i. För att skapa bästa möjliga livskvalitet, utveckling och tillväxt har visionens ledord – mod, helhetssyn och långsiktighet lagt grunden för vår definition av god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning i Åtvidabergs kommun innebär planering och hantering av kommunens verksamheter och ekonomi så att kommunen långsiktigt har förmåga till kommunal service på riksgenomsnittlig nivå.

Ovanstående innebär att politik och förvaltning på ett modigt men ansvarsfullt sätt ska hushålla med de resurser kommunen har, så att kommunen som helhet - nu och i framtiden - kan skapa tillväxt och god kommunal service.

För att säkerställa att kommunen utvecklas i linje med visionen och med beaktande av god ekonomisk hushållning har fyra ekonomiska mål, fyra miljömässiga mål och fyra sociala mål för kommunen formulerats. Genom att målen struktureras utifrån de tre hållbarhetsperspektiven säkerställer vi att organisationen arbetar för att uppfylla visionen om en social- miljömässig- och ekonomisk hållbarhet.

3. Åtvidabergs kommuns övergripande mål

För att uppnå kommunens vision och god hushållning av resurser har de övergripande målområdena utgått från de tre dimensionerna av hållbar utveckling (ekonomi-, miljö- och social hållbarhet). Kommunen har fyra kommunövergripande ekonomiska mål, fyra kommunövergripande miljömässiga mål och fyra kommunövergripande sociala mål. Av de fyra målen inom varje dimension har tre mål ett internt fokus och det fjärde målet ett externt fokus.

3.1 Ekonomiska mål

Inom det ekonomiska perspektivet finns fyra mål. Tre mål som inriktar sig på den egna ekonomiska ställningen och ett mål som tar sikte på låg arbetslöshet i samhället.

De egna ekonomiska målen tar sikte på kommunens möjlighet att uthålligt kunna tillhandahålla god kommunal service. De ekonomiska målen ska säkerställa så att var tid/generation betalar sin kommunala service, det vill säga att dagens medborgare finansierar sin kommunala välfärd och inte skjuter upp betalning till framtida generationer.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har som schablon för god ekonomisk hushållning angett att resultatet bör uppgå till två procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Sveriges kommuner har mycket olika demografiska och geografiska förutsättningar att klara framtidens utmaningar. Det kommunala utjämningsystemet kompenserar i stor utsträckning för dessa skillnader. Kommunernas förmåga att möta framtiden skiljer sig dock åt i framför allt tre avseenden; skuldsättning, anläggningsskapitalets storlek och skick samt kommunala bolagens omfattning, förutsättningar och ekonomi.

Om vi ska kunna leverera en genomsnittlig kommunal service behöver vi ha en finansiell ställning som långsiktigt är på en nivå som motsvarar riksgenomsnittet. Den finansiella ställningen beskrivs med soliditeten. Soliditeten i ett långsiktigt perspektiv ligger runt 50 procent sett utifrån riket som genomsnitt men även om man tittar på pendlingskommuner nära större stad och kommuner med 10 000 - 14 999 invånare.

Åtvidabergs kommun har succesivt förbättrat sin förmögenhetsställning från en låg nivå i jämförelse med genomsnittet för rikets kommuner. Men under de senaste åren har investeringar gjorts i andra organisationer; kommunala bolag och RKHF Kopparsvanen, som i grunden bedriver kommunal kärnverksamhet. Detta är ägande som normalt finns inom den kommunala organisationen för kommuner av vår storlek. Inom RKHF Kopparsvanen planeras också för ytterligare investeringar de kommande åren.

Soliditeten inkl. bolagen och RKHF Kopparsvanen är vid bokslutet 2018 28,3 procent. Investeringarna i de andra organisationerna är kostsamma, nya och ska nyttjas i verksamheten under lång tid vilket gör att det är rimligt att just nu ha en lägre soliditet. För att kommunen fortsatt ska anses ha en god ekonomisk hushållning måste dock soliditeten inkl. bolagen och RKHF Kopparsvanen stärkas. Positiva resultat och kontrollerad investeringsnivå förbättrar successivt kommunens soliditet.

I det ekonomiska perspektivet är en låg arbetslöshet hos befolkningen en viktig faktor i samhällsekonomin. Det är också ur individens perspektiv viktigt att kunna försörja sig. Att ha en låg arbetslöshet visar på en god matchning mellan arbetstagare och tillgängliga jobb i närområdet.

Ekonomiska mål för Åtvidabergs kommun för mandatperioden 2019-2022.

Soliditet (internt mål) - Soliditeten i kommunen ska öka. Detta för att soliditet inkl. bolagen och RKHF Kopparsvanen på sikt ska motsvara den långsiktiga genomsnittliga soliditeten för rikets kommuner. Målvärde 50 procent om ca 25 år, år 2045.

Soliditeten byggs upp i den kommunala organisationen och inte i de andra organisationerna på grund av de andra organisationernas särarter. De kommunala bolagen och RKHF Kopparsvanen ska också fastställa mål med inriktning på god ekonomisk hushållning och förväntas ha en välskött ekonomi.

Soliditeten mäts exkl. de delar i exploateringsprojekt som avser omsättningstillgångar.

Resultat (internt mål) - Resultatet före jämförelsestörande poster ska i genomsnitt uppgå till två procent av skatteintäkter och utjämning under respektive mandatperiod. Resultatmål för respektive år fastställs i samband med beslut om budget och verksamhetsplan.

Detta motsvarar den av SKL angivna schablonen för god ekonomisk hushållning i ett resultatperspektiv. Under de första åren kommer resultatnivån att trappas av för att år 2021 nå nivån två procent. År 2019 är resultatmålet 2,7 procent och år 2020 är det 2,3 procent av skatteintäkter och utjämning.

Investeringar (internt mål) - Utfallet för mandatperiodens nettoinvesteringar ska maximalt motsvara 250 procent av mandatperiodens resultat före jämförelsestörande poster.

Från investeringarna avräknas de investeringar som avser kostnader för omsättningstillgångar i exploateringsprojekt.

Arbetslösheten (externt mål) - ska vara lägre i Åtvidabergs kommun jämfört med arbetslösheten i såväl länet som riket.

Målet mäts genom avstämning med Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik; arbetslöshet som andel av den registerbaserade arbetskraften.

Definitioner

Vid försäljning av anläggningstillgång där kommunen inte hyr tillbaka tillgången ska det bokförda värdet på anläggningen betraktas som en negativ investeringsutgift vid bedömning av investeringsmålet. Eventuell realisationsvinst/förlust påverkar resultaträkningen och därmed investeringsutrymmet.

Vid försäljning av anläggningstillgång där kommunen hyr tillbaka tillgången ska inte det bokförda värdet på anläggningen betraktas som en negativ investeringsutgift vid bedömning av investeringsmålet. Eventuell realisationsvinst/förlust räknas bort från årets resultat och påverkar därmed inte investeringsutrymmet.

3.2 Miljömässiga mål

Inom det miljömässiga perspektivet finns fyra mål. Tre mål som fokuserar på kommunorganisationens miljöarbete och ett mål som tar sikte på avfallshantering i hela kommunens geografiska område.

De miljömässiga målen ska bidra till kommunens möjligheter att uppnå visionen och de miljömässiga delarna i de fyra framgångsförhållandena. Åtvidabergs unika naturlandskap innehåller områden för riksintresse och är en viktig del av kommunens attraktivitet, för så väl invånare som turism och areella näringar.

Kommunen har möjligheter att påverka utvecklingen av miljön och klimatet i en positiv riktning genom upphandling och agerande.

De miljömässiga målen ska även bidra till att uppnå god hushållning med naturresurser samt de globala och nationella målen kopplade till miljöområdet. De idag största områdena inom miljö är klimat, biologisk mångfald och avfall, vilket även är de områdena de miljömässiga målen för Åtvidabergs kommun har fokus på.

Miljömässiga mål för Åtvidabergs kommun för mandatperioden 2019-2022.

Kommunala tjänsteresor (internt mål) som sker med fossilfria drivmedel och med kollektivtrafik ska öka årligen.

Detta mål bidrar till både minskad klimatpåverkan från kommunorganisationen samt målet om god ekonomisk hushållning då målet även syftar till att minska onödiga bilresor och bilresor som görs med privata bilar i tjänsten.

El och uppvärmning (internt mål) som används i kommunens egna lokaler där kommunen har rådighet ska vara fossilfri.

Den fjärrvärme som kommer från Tekniska Verken är i dagsläget 98 procent fossilfri och är inget kommunen har rådighet att styra över. Gällande övrig el och uppvärmning finns möjlighet till 100 procent fossilfritt.

Andelen livsmedelsartiklar (internt mål) som kommunens kostverksamhet köper in med tillverkningsland Sverige ska öka.

Detta mål bidrar långsiktigt till en säkrare livsmedelsförsörjning samtidigt som det gynnar miljön och bidrar till uppfyllande av både globala, nationella och regionala mål inom miljö och livsmedelsförsörjningsområdet.

Andelen hushållsavfall (externt mål) som samlas in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling ska lägst motsvara genomsnittet för landets kommuner.

Avfallshantering är ett viktigt område i strävan mot en mer cirkulär ekonomi. Målet bidrar till hushållning av naturresurser då målet syftar till att öka återvinning och återanvändning. Att avfall samlas in istället för att orsaka nedskräpning främjar den biologiska mångfalden i och med att det minskar skaderisken på djurriket. Målet bidrar även till god ekonomisk hushållning då återvinning och återanvändning är mer ekonomiskt fördelaktigt än förbränning.

3.3 Sociala mål

Inom det sociala perspektivet finns fyra mål. Tre mål som inriktar sig på den egna personalen i kommun organisationen och ett mål som tar sikte på tryggheten i samhället.

De personalinriktade målen är viktiga balanserande mått och skapar en ökad medvetenhet om vikten att värna de mänskliga resurserna i kommunen. Målen tar fasta på såväl ekonomisk hushållning som en hållbar och attraktiv arbetsmiljö.

För Åtvidabergs kommun är det nödvändigt att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna locka till sig, behålla och utveckla kompetenta medarbetare. Detta för att uthålligt kunna tillhandahålla god kommunal service. Arbetsmiljö, påverkansmöjligheter och arbetstillfredsställelse är faktorer där vi kan dra nytta av att vara en liten kommun där möjligheten till helhetssyn är större.

Övertidsarbete är något som är förknippat med stora kostnader både ekonomiskt och mänskligt. Det är därför viktigt att detta hålls på en låg nivå. Målet är därför att övertidstimmar ska uppgå till max 1,5 procent av den arbetade tiden.

Sjukfrånvaron uppgick 2018 till 6,0 procent. Sjukfrånvaro är ett onödigt slöseri med resurser och ett tecken på att förbättringar kan ske i arbetsmiljön. Därför är målet att sjukfrånvaron ska uppgå till max 5,0 procent.

Ett sista mått på hur Åtvidabergs kommun mår som arbetsplats är resultatet av den årliga medarbetarenkäten. Totalt har kommunen goda resultat och så vill vi att det ska förbli. För att kunna jämföra resultatet med andra kommuner används måttet Hållbart medarbetarengagemang (HME). Det är nio frågor som många kommuner använder som en del av sina medarbetarundersökningar och rapporterar in i Kolada. Målet är att HME för hela kommunen ska som lägst motsvara genomsnittet för rikets kommuner.

Åtvidaberg är en av Sveriges tryggaste kommuner och ska så förbli. Brottsligheten är låg och det råder en trygg småstadskänsla. I ett tryggt och robust samhälle kan människor leva ett gott liv och ha en god hälsa utan att för den sakens skull äventyra kommande generationers förutsättningar för ett gott liv och god hälsa. Trygghet handlar också om att känna trygghet i sin hem-, skol-, arbets- och närmiljö och trygghet i form av möjlighet till sysselsättning och egenförsörjning. Möjlighet till utbildning och utveckling av kunskap och kompetens genom hela livet är grundläggande för detta.

Sociala mål för Åtvidabergs kommun för mandatperioden 2019-2022.

Andelen **övertidstimmar** (internt mål) i förhållande till ordinarie tid ska maximalt uppgå till 1,5 procent.

Sjukfrånvaron (internt mål) ska utgöra maximalt 5 procent av den ordinarie arbetstiden.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) (internt mål) för hela kommunen ska som lägst motsvara genomsnittet för rikets kommuner.

Kommunen ska i **trygghetsundersökning** (externt mål) tillhöra de 30 procent tryggaste kommunerna.

4. Uppföljning

Grad av måluppfyllelse ska redovisas i delårsrapport och årsredovisningen. Kommunen har god ekonomisk hushållning när de interna ekonomiska målen är uppfyllda samt att huvuddelen av de övriga interna målen är uppfyllda.

Utvärdering görs mot senast publicerade mätning.

Vid delårsbokslutet presenteras en ekonomisk prognos. Årets måluppfyllelse för de ekonomiska interna målen kommenteras/bedöms utifrån detta.

De ekonomiska interna målen tar också sikte på hela mandatperioden. Under mandatperioden kommenteras/bedöms måluppfyllelsen utifrån redovisat, prognostiserat och budgeterat utfall. Vid utgången av mandatperioden utvärderas måluppfyllelsen för hela perioden.